

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН СЯЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕННІКАУ БЕЛАРУСІ І КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВА ПРЫ СОВЕЦЕ МІНІСТРАУ БССР

№ 49 (908)

Пятніца, 5 снежня 1952 года

Цана 50 кап.

Іосіф Вісар'янавіч Сталін на трыбуне Надзвычайнага VIII Усесаюзнага з'езда Соведаў.

Соцыялізм і дэмакратыя — непераможныя

Аляксей Максімавіч Горкі тавары, што калі народы свету накіроўваюць свае погляды да краіны Соведаў, то іх вочы ззяюць святлом радасці і надзеі. Як пудоўна, з якой жыццёвай сілай гучаць гэтыя горкаўскія словы сёння, у дні слаўнага свята нашага гераічнага народа — свята Сталінскай Канстытуцыі.

Сталінская Канстытуцыя замацавала гістарычную перамогу савецкага народа ў будаўніцтве сацыялізма. Тое, аб чым марылі і прадаўжаюць марыць мільёны простых людзей у капіталістычных краінах, у савецкай краіне ўжо ажыццэлена.

Шаснаццаць год, што прайшлі з дня прыняцця Сталінскай Канстытуцыі, былі гадзінай велічнай перамогі савецкай дэмакратыі, якая стала самай яркай дэмакратыяй зямлі. Гэтая дэмакратыя вытрымала суровыя выпрабаванні вайны і яшчэ больш загартавалася ў яе агні. У дакладзе на XIX з'ездзе КПСС таварыш Маленкоў гаворыў:

«Перакрушальная магутнасць савецкага сацыялістычнага ладу тлумачыцца тым, што ён з'яўляецца сапраўды народным і дэмакратычным, створаным самім народам, карыстаюцца магутнай падтрымкай народа, забяспечвае росквіт усіх матэрыяльных і духоўных сіл народа... У ўмацаванні нашай дзяржавы важнейшае значэнне мела на ўхільнае правядзенне прызначэння сацыялістычнага дэмакратызма, які ляжаць у аснове Сталінскай Канстытуцыі».

Наш народ назваў сваю Канстытуцыю мудрым Сталінскім Законам. Думі мільёнаў працоўных аб гэтым мудрым законе глыбока перадаў народны паэт Беларусі Якуб Колас:

У Сталінскім мудрым законе
Дзівосныя мары жывуць,
Што прадаў сталі сённяшня,
Што к шчасцю народы завучу.

Мудрым Сталінскім Законам замацаваны вялікія правы для простых людзей на свабоду, на працу, на адукацыю і на адпачынак. Гэта правы быць гаспадарамі свайго лёсу, будаваць сваё існасць, стварыць светлую будучыню для сваіх дзяцей.

Пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі савецкі народ ператварыў сваю краіну ў самую перадавую краіну ў свеце, якая з'яўляецца лепшым узорам універсальнай дзяржавы, лепшай формай арганізацыі грамадства.

Выдатным прыкладам таго, які неабмежаваны магчымасці для свабоднага развіцця кожнага народа прадстаўляе савецкі сацыялістычны лад, з'яўляецца створаная Леніным і Сталіным наша Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка. З адставай царскай паўкалоніі Беларусі за гады савецкай улады, у дружнай сямі сацыялістычных нацый, ператварылася ў перадавую індустрыяльна-калагасную рэспубліку з высока развітай прамысловасцю, магутнай сацыялістычнай сельскай гаспадаркай, расквітнелай культурай, нацыянальнай формай сацыялістычнай пачынаюцца.

Там, дзе нядаўна шумелі лясныя, сёння гора ўзнямаюцца ў неба карпусы магут-

ных гігантаў індустрыі — мінескіх аўтамабільнага і трактарнага заводаў, прадукцыя якіх вядома ўсёй нашай краіне. У сталіцы рэспублікі і ва ўсіх гарадах працуюць аснашчаныя найвышэй тэхнічнай машынабудавальніцкай і станкабудавальніцкай заводамі, фабрыкамі лёгкай прамысловасці.

Пад жыватворчымі праменьнямі Сталінскай Канстытуцыі духоўна выраслі мільёны савецкіх людзей. Усёй рэспубліцы вядомы імяны слаўных наватараў — дырэктара Мінскага вузла Суднікава, токара трактарнага завода Арахоўскага, лесаруба Гудзіліна, будаўнікоў Булахава, Дудко, Нікалаева, майстра высокіх ураджаў Кухарэва.

На перадавой ліні барацьбы за камунізм знаходзіцца літаратура і мастацтва беларускага народа. Лепшыя творы пісьменнікаў Беларусі сталі дабыткам усёго нашага многанациональнага савецкага народа.

З'яўляючыся гаспадарамі свайго лёсу, рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя нашай рэспублікі прымаюць актыўны ўдзел у кіраванні свайой сацыялістычнай дзяржавай.

Усё гэта стала магчымым толькі таму, што ў нашай краіне забяспечаны сапраўдны росквіт дэмакратыі і свабоды працоўнага народа.

Рэзкім кантрастам нашаму жыццю з'яўляецца жыццё краін, дзе сёння яшчэ пануе прыгнет капітала, дзе дзяржава стала машынай бізнесаўскай эксплуатацыі рабочага чалавекі. У Злучаных Штатах Амерыкі, правядзі якой падначаліў ўсё аканоміку і культуру мэтам падрыхтоўкі новай крывепалітнай вайны, кожны дзень прыносіць працоўным новае гора і няшчасце, новае скарачэнне заробатнай платы і пагаршэнне матэрыяльнага становішча. «Амерыканскі лад жыцця» дае працоўнаму чалавеку толькі адну свабоду — свабоду прадаваць сваю рабочую сілу, каб не памёрць з голаду. На прыкладзе амерыканскай «дэмакратыі» мы бачым пацвярджэнне ленынскіх слоў аб тым, што буржуазная дэмакратыя з'яўляецца ашукацтвам для народа, раем для багатых, дыктатурай тузоў фінансаванага і прамысловага капітала. В. І. Ленін указаў, што Амерыка з'яўляецца адной з першых краін на глыбіні бяздоння паміж жменькай абнаглеўшых мільярдараў, якія заклімаюцца ў крыві і раскошы, з аднаго боку, і мільёнамі працоўных, якія жыюць на мяккі жабрэцтва і голаду — з другога.

Буржуазная дэмакратыя — гэта дэмакратыя эксплуатацыйная, дэмакратыя рабства і вайны. Савецкая дэмакратыя — гэта дэмакратыя міру і дружбы паміж народамі. Таварыш Сталін у сваёй геніяльнай працы «Эканамічныя праблемы сацыялізма ў СССР» наказваў, што аграбленне працоўных, разбойніцкія войны ляжаць у аснове развіцця капіталістычнай сістэмы, у аснове ўсяго аканомічнага закона капіталізма. Галоўнымі рысамі асноўнага аканомічнага закона сучаснага капіталізма, указвае таварыш Сталін, з'яўляюцца: заб-

яцэнне максімальнага капіталістычнага прыбытку шляхам эксплуатацыі, разарэння і збяднення большасці насельніцтва давай краіны, шляхам забавлення і сістэматычнага аграблення народаў іншых краін, асабліва адсталых краін, пераарыентацыя вайны і мілітарызацыя народнай гаспадаркі для забеспячэння найвышэйшых прыбыткаў.

«Імяна неабходнасць атрымання максімальных прыбыткаў», — гаворыць таварыш Сталін, — штурхае маніпалістычны капіталізм на такія рызкоўныя крокі, як забавленне і сістэматычнае аграбленне калонаў і іншых адсталых краін, пераарыентацыя на незалежных краін у залежных краінах, арганізацыя новых войнаў, якія з'яўляюцца для вараці сучаснага капіталізма лепшым «бізнесам» для здабывання максімальных прыбыткаў, нарэшце, спробы заваявання сусветнага эканамічнага панавання».

Наперакот гэтым асноўным эканамічным законам сацыялізма зыходзіць з клопатаў аб існасці чалавекі, аб яго добрабыце, аб забеспячэнні максімальнага задавальнення пастаянна растуць матэрыяльных і культурных патрэбнасцей усёго грамадства, шляхам бесперапыннага росту і ўдасканалення сацыялістычнай вытворчасці на базе вышэйшай тэхнікі.

Лучы пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі, савецкі народ знаходзіцца ў авангардзе вялікай арміі барацьбітоў за мір. Магутным голасам нашага народа ў абарону міру з'яўляюцца рашэнні Чацвёртай Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру, выступленні дэлегатаў, сярод якіх былі прадстаўнікі ўсіх нацый і нацыянальнасцей Савецкага Саюза. Воля беларускага народа адстойвае справу міру выказана на канферэнцыі дэлегатаў ад Беларускай ССР.

Міралюбівая палітыка савецкага народа, яго перадавы пазіцыі адстаць справу міру, сарваць планы злычынных падпальшчыкаў вайны знішчылі ўсё абавязанне ў Наказе савецкай дэлегацыі на Кангрэсе народаў у абарону міру, які абудзецца ў Вене.

Падкрэсліваючы рэальнае міжнароднае значэнне Канстытуцыі СССР як праграмы для народаў капіталістычных краін, таварыш Сталін гаворыў, што наша Канстытуцыя будзе грозным абвінавачаннем акт супраць фашызма, пацвярджэннем таго, што сацыялізм і дэмакратыя непераможны, маральнай дамогай для ўсіх, хто вядзе барацьбу супраць фашысцкага варварства.

Так, наша Канстытуцыя — грозны абвінавачанне акт супраць усіх эксплуатацыйных, агідных падпальшчыкаў вайны. Вышеснымі сваім ворагам грозны прыговор, прапоўняе краін народнай дэмакратыі разбіцця ланцугу капіталістычнага рабства, самі сталі гаспадарамі свайго лёсу, уступілі на шлях існасці і свабоды.

Мудроўна праменні вялікай Сталінскай Канстытуцыі асвятляюць шлях нашаму народу і патхуюць яго на выкаленне гістарычных рашэнняў XIX з'езда Камуністычнай партыі. Сталінская Канстытуцыя кліча ўсё перадавое чалавецтва на барацьбу за перамогу міру, свабоды і дэмакратыі.

Ад Чацвёртай Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру таварышу І. В. СТАЛІНУ

Дарогі Іосіф Вісар'янавіч!

Мы, дэлегаты Чацвёртай Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру, якія сабраліся ў сталіцы нашай Радзімы — Маскве, ідем Вам, геніяльнаму правяду і мудраму настаўніку ўсёго прагрэсіўнага чалавецтва сваё гарачае, сардэчнае прывітанне!

З Вашым вялікім імем, таварыш Сталін, непаздальна звязана барацьба за мір і дружбу паміж народамі. У Вашых закліках да міру Вы выражаеце самыя сакравенныя думкі і пачуцці міралюбівых савецкага народа, народа-гуманіста, тварца і будаўніка, выхаванага вялікай Камуністычнай партыяй у духу ленынска-сталінскіх ідэй інтэрнацыяналізма.

Натхняемыя Вамі сілы прыхільнікаў міру растуць і мацнеюць з кожным днём ва ўсім свеце. Гэтыя сілы незлічоныя і ў іх першых радах ідзе савецкі народ.

Пад Вашым мудрым кіраўніцтвам, пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна—Сталіна савецкі народ аднавіў сотні і тысячы гарадоў, заводаў і фабрык, разбураных варварскімі полчышчамі фашыстаў, пабудоваў і вясном будзе новыя гарады, заводы, фабрыкі, універсітэты і школы, стварэ новыя грандыёзныя гідрэлектрастанцыі і арашальныя сістэмы на Волзе, на Дану, Дняпры і Аму-Дар'і. Нябачанымі тэмпамі расце наша прамысловасць, транспарт, сельская гаспадарка, павышаецца культурны ўзровень і матэрыяльны добрабыт нашага народа, праца савецкага чалавекі робіцца ў многа разоў лягчэйшай і прадукцыйнай.

Вашы геніяльныя творчыя працы, дарогі таварыш Сталін, яркім святлом асвятляюць шлях руху нашага народа ўперад да поўнай перамогі камунізма, яны даюць нам

непахісную сілу і ўпэўненасць у барацьбе за дасягненне і замацаванне ўсё новых і новых перамог.

Чацвёртая Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў міру яшчэ раз прадэманстравала волю вялікага савецкага народа да міру, яго гатоўнасць цесна супрацоўнічаць з усімі, хто шыра імянецца да прадукцыі новай вайны, да захавання і ўмацавання міру.

Разам з тым народы Савецкага Саюза не забываюць аб найважнейшым міру, аб злучаных планах развіцця новай разбуральнай вайны з боку амерыканскіх і ўсіх іншых падпальшчыкаў вайны. Народы Савецкага Саюза пільна стаяць на варце міру, яны не бядаць пагрозам падпальшчыкаў вайны і гатовы даць сакравенны адпор і разграміць лобова аграсара, які асмеліцца парушыць нашу мірную працу, пасягнуць на нашую свабоду і незалежнасць.

У гэтыя дні, напярэдадні адкрыцця Кангрэса народаў у абарону міру, мільёны людзей ва ўсім свеце звяртаюць свае погляды на Вас, абаронца самых светлых ідэяў чалавецтва, абаронца справы міру ва ўсім свеце. У іх сэрцы глыбока запалі сказаныя Вамі словы: «Што-ж датычыць Савецкага Саюза, то яго інтарэсы наогул неаддзялімы ад справы міру ва ўсім свеце».

Мы, дэлегаты Чацвёртай Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру, выказваем Вам, дарогі Іосіф Вісар'янавіч, пачуцці нашай глыбокай аданасці, любові і павагі. Жадаем Вам, дарогі Іосіф Вісар'янавіч, здароўя і доўгіх год жыцця на радасці і існасці савецкага народаў і ўсяго чалавецтва.

Нахай жыве мір паміж народамі!
Нахай жыве вялікі сцяганосец міру, верны друг і настаўнік усіх народаў, наш любімы таварыш Сталін!

Чацвёртая Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў міру

2—4 снежня ў Маскве праходзіла Чацвёртая Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў міру.

Па даручэнні Савецкага Камітэта абароны міру Чацвёртую Усесаюзнаю канферэнцыю прыхільнікаў міру адкрывае кінарэжысёр народны артыст СССР тав. Герасімаў.

Удзельнікі канферэнцыі заслухалі даклад акадэміка І. Г. Петрускага «Савецкі народ у барацьбе за захаванне і ўмацаванне міру».

Дакладчык адзначае, што год, які прайшоў пасля Трэцяй Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру, быў годам мірнай стваральнай працы савецкага народа.

Апублікавана геніяльная праца таварыша І. В. Сталіна «Эканамічныя праблемы сацыялізма ў СССР», якая асвятляе яркім святлом рэвалюцыйнай тэорыі шлях да дасягнення росквіту нашай Радзімы, да існавання росту матэрыяльнага добрабыту і культурнага ўзроўня працоўных нашай краіны, шлях да поўнай перамогі камунізма.

Выдатнай падзеяй прайшоўшага года быў XIX з'езд Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, які паднёў вынікі пасляваеннага будаўніцтва ў нашай краіне і, зыходзячы з новых вялікіх навуковых адкрыццяў таварыша Сталіна, вызначыў грандыёзныя задачы гаспадарчага і культурнага будаўніцтва СССР на 1951—1955 гады.

Чацвёртая Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў міру, гаворыць дакладчык, праводзіцца напярэдадні склікання ў Вене Кангрэса народаў у абарону міру, які з'явіцца выдатнай міжнароднай падзеяй гэтага года.

Мы, савецкія вучоныя, — гаворыць тав. Петрускі, — ганарымся тым, што на чале ўсяго перадавага чалавецтва, якое да канца адстойвае мір ва ўсім свеце, стаяць

карыфэй навукі Іосіф Вісар'янавіч Сталін (Бурныя, працяглыя апладысменты). Наша Радзіма стала светачам міру для ўсіх сумленных людзей нашай планеты. Яна, як маяк, асвятляе ўсёму перадавое чалавецтву дарогу ўперад, да светлай будучыні.

У спрэчках па дакладу першым выступіў ганаровы металург Сероўскага металургічнага завода на Урале, лаўрэат Сталінскай прэміі тав. Сокалаў.

Перад дэлегатамі — пажылая жанчына Марыя Егораўна Белова, маці пяці дзяцей, і двое з якіх загінулі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Звыш 17 год кіруе яна калгасам імя Хрушова Нара-Фамінеўскага раёна Маскоўскай вобласці.

Мы, савецкія жанчыны і мамы, не хочам вайны, — заявіла яна, закінваючы сваю патхуючы прамоў. — Як жанчына і маці, я разам з усімі жанчынамі і мацімамі выказваю глыбокае пратэст супраць імперыялістаў, якія прабуюць разважыць новую вайну.

Слова атрымлівае беларускі паэт Пятро Глеба. Ён напамінае аб вялікіх пакутах, якія прычыніла мінулая вайна працоўным Беларусі.

У цяжкія гады вайны, — гаворыць ён, — нашы сэрцы саграла пачуццё гора і любові народаў Савецкага Саюза. З іх брацкай дапамогай Беларусь хутка залічыцца да глыбокай рапы вайны, стала яшчэ братацкай і прыгажэйшай. Мы займаемся мірнай працай. Высуджаваем на вуліцах гарадоў шырокія шляхі каліны. Не хочам, каб іх пышныя кроны сталі чорнымі ад палламу. І нахай дрэва, пасаджанае бачкам, зелянее вечно, раскрываючы свае прычэпкі галіны над сынамі і ўнукамі.

На трыбуне — прэзідэнт Акадэміі навуц СССР тав. Несмянаў. Ён перадае гарачае прывітанне ўдзельнікам канферэнцыі ад работнікаў савецкай навукі.

Мы хочам жыць у дружбе і навуко-

Наказ савецкім дэлегатам на Кангрэсе народаў у абарону міру

Мы, дэлегаты Чацвёртай Усесаюзнай канферэнцыі прыхільнікаў міру, сабраліся напярэдадні Кангрэса народаў у абарону міру, вітаем скліканне гэтага Кангрэса і выказваем упэўненасць, што сустрачана прадстаўніцтваў народаў на Кангрэсе паслухаюць справе захавання і ўмацавання міру.

Кангрэс народаў у абарону міру збіраецца ва ўмовах узмацніўшайся пагрозы новай сусветнай вайны. Імперыялістычныя агрэсары трэці год пад флагам ААН вядуць варварскую вайну супраць карэйскага народа, зрываюць заключэнне перамір'я ў Карэі. У гэтай вайне інтэрвенцыі прымяняюць самыя бесчалавечныя сродкі знішчэння людзей, у тым ліку — бактэрыялагічныя зброю; працягваюцца ўзброеныя інтэрвенцыі ў В'етнаме, Малайі і разе другіх краін. У імперыялістычных краінах ідзе шалёная гонка ўзбраенняў. Паскораным тэмпам праводзіцца рэмілітарызацыя Заходняй Германіі і Японіі і ператварэнне іх у плацдарм новай сусветнай вайны. Імперыялістычныя зенажыюць нацыянальны суверэнітэт народаў, парушаюць тэрытарыяльную цэласнасць дзяржаў, ствараюць ваенныя базы і скалачваюць агрэсіўныя блокі супраць міралюбівых дзяржаў.

Толькі рашучая барацьба ўсіх народаў можа сарваць злычынныя планы падпальшчыкаў вайны і адстаць справу міру. Народы не хочуць вайны, яны стаяць за мір і ўзмацняюць свой адпор падпальшчыкам вайны. Усё шыры разгортваецца ўсенародны дэмакратычны рух у абарону міру. Больш 600 мільёнаў подпісаў пад Зваротам аб заключэнні Пакта Міру паміж пяці вялікімі дзяржавамі з'яўляюцца сведчаннем гатоўнасці народаў адстаць справу міру. Магутнай дэманстрацыяй народных сіл у барацьбе за мір з'явіўся Кангрэс прыхільнікаў міру краін Азіі і Штатаў Акіяны, які заявіў ад імя 1.600.000.000 насельніцтва гэтых краін

аб іх рашымасці адстаць справу міру і беспякі народаў.

Падпальшчыкі вайны вымушаны лічыцца з воляй народаў да міру. Таму яны прыкравваюць свае агрэсіўныя замыслы крывадушнымі заявамі аб сваіх, нібы міралюбівых намерах, разлічваючы ашукаць народныя масы і ўцягнуць іх у вайну.

Прыхільнікі міру ўсіх краін у сваёй высокароднай барацьбе за мір і міжнародную беспяку могуць прэра разлічваць на ўсенародны падтрымку савецкага народа.

Наш вялікі правядор таварыш Сталін сказаў: «Што-ж датычыць Савецкага Саюза, то яго інтарэсы наогул неаддзялімы ад справы міру ва ўсім свеце».

Намаганні савецкіх людзей накіраваны на мэты мірнага будаўніцтва, на разгортванне мірнай прамысловасці, на ажыццяўленне сталінскага плана ператварэння прыроды.

Сваю гатоўнасць адстойваць справу міру савецкі народ прадэманстравалі адзінадушна падтрымкай Звароту аб заключэнні Пакта Міру паміж пяці вялікімі дзяржавамі, пад якім падпісалася ўсё дораслае насельніцтва Савецкага Саюза.

Выказваючы волю ўсіх савецкіх людзей, Чацвёртая Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў міру даручае савецкім дэлегатам на Кангрэсе народаў у абарону міру:

1. Заявіць аб рашымасці савецкага народа абараніць справу міру і аб яго гатоўнасці да супрацоўніцтва з усімі, хто шыра імянецца да прадукцыі вайны, умацавання дружбы паміж народамі, да расшырэння эканамічных і культурных сувязей паміж краінамі.

2. Адорыць дэкларацыю Сусветнага Света Міру, накіраваную на развіццё і ўмацаванне руху прыхільнікаў міру, адмысловага важную ролю ў барацьбе за духіленне вайны.

вях зносінах з сумленнымі вучонымі ўсіх краін і прадаваць на карысць міру і працітанна народаў, — гаворыць тав. Несмянаў. — Расшыраючы міжнароднае навуковае супрацоўніцтва на арэне сапраўднай навукі, савецкія вучоныя памятаюць сваё абавязак выкрываць чалавечанаўважлівую ілжывую імперыялізма.

Пісьменнік Барыс Пялявоў у сваёй прамовае гаварыў аб велічыннай міжнароднае значэнні паслядоўнай і няўхільнай барацьбы за мір, аб стваральнай працы вялікага, магутнага і міралюбівых савецкага народа.

На канферэнцыі выступілі старшыня Украінскага Камітэта абароны міру тав. Семаненка, акадэмік В. Вінаградзкі, прадаўцаў сталавар маскоўскага завода «Сери і молат» Іван Туртанаў, сакратар ЦК ВЛКСМ тав. Туманава, доктар філалагічных навук тав. Ламтачыдзе, дырэктар Маскоўскага аўтазавода імя Сталіна тав. Власаў, старшыня калгаса «Дзень ураджаў» Растоўскай вобласці тав. Клімаў, прафесар Ленінградскага ўніверсітэта тав. Старонкін, украінскі пісьменнік лаўрэат Сталінскай прэміі тав. Ганчар, бетоншчык будаўніцтва Усць-Камэнгорскай ГЭС тав. Нерымбаў, армянскі пісьменнік Наіры Зар'ян, народны мастак СССР тав. Герасімаў і інш. Усяго на канферэнцыі выступіла 85 дэлегатаў.

Канферэнцыя адзінадушна выбірае Савецкі Камітэт абароны міру ў складзе 127 чалавек і савецкую дэлегацыю на Кангрэс народаў у абарону міру, які адкрыецца ў Вене 12 снежня. З вялікім натхненнем зацверджаецца Наказ савецкай дэлегацыі на Кангрэс народаў у абарону міру.

Чацвёртая Усесаюзная Канферэнцыя прыхільнікаў міру пад бурную авацыю прымае прывітанне вялікаму сцяганосцу міру Іосіфу Вісар'янавічу Сталіну.

3. Падтрымаць патрабаванні аб абароне нацыянальнай незалежнасці і суверэнітэта народаў, як адну з важнейшых умоваў захавання і ўмацавання міру. Выказаць захаваць і ўмацаванню міру, які забяспечаны беспяка і недатыкальнасць іх тэрыторый, свабодны выбар кожным народам свайго ладу жыцця і ажыццяўленне на раўнапраўнай аснове шырокага эканамічнага і культурнага абмену паміж народамі.

4. Запатрабаваць спынення ваеннай агрэсіі ў Карэі, хутчайшага заключэння перамір'я на аснове захавання міжнародных пагадненняў і вываду з Карэі ўсіх іначашчых войск.

5. Рашуча асудзіць прымяненне амерыканскімі агрэсарамі бактэрыялагічнай зброі, як жалкавага сродку масавага знішчэння людзей. Запатрабаваць забароны бактэрыялагічнага, атамнага, хімічнага і другіх сродкаў масавага знішчэння людзей і прымянення да суровай адказнасці асоб, віноўных у прымяненні гэтых сродкаў.

6. Настаіваць на тым, каб адзінадушнае патрабаванне народаў аб заключэнні Пакта Міру паміж пяці вялікімі дзяржавамі было ажыццэўлена, маючы на ўвазе заключэнне Пакта Міру створыць для забеспячэння працітанна народнамі, скарачэння міжнародных

Мы, дэлегаты канферэнцыі прыхільнікаў міру, заявілі аб сваёй гатоўнасці супрацоўнічаць з усімі, хто шыра імянецца да прадукцыі вайны, умацавання дружбы паміж народамі, да расшырэння эканамічных і культурных сувязей паміж краінамі.

2. Адорыць дэкларацыю Сусветнага Света Міру, накіраваную на развіццё і ўмацаванне руху прыхільнікаў міру, адмысловага важную ролю ў барацьбе за духіленне вайны.

У Гродна адбылася сёмай абласная выстаўка народнай творчасці, у якой удзельнічала больш двухсот майстроў.

Гэтай выстаўцы папярэднічалі раённыя, куставыя і масповыя выстаўкі, у якіх прыняло ўдзел 1.300 чалавек.

Адной з лепшых работ з'яўляецца манументальная мастацкая творчарысма мастацтва — тканіна габелен «Сталін — наш сцяг». Гэта значнае дасягненне яго стваральнікаў і Гродзенскага абласнога Дома народнай творчасці. Тканіна габелен 12 лепшых ткачых вобласці. Аўтары эскіза габелена — мастакі В. Сухаверхаў і І. Давідовіч. Спецыяльны эскіз для гэтых распрацаваных мастаком Д. Параківай.

Надрыхтоўчыя работы па стварэнні габелена вяліся на працягу двух год. За гэты час было зроблена дзве спробы выткаць тэматычныя дыяны з захаваннем бытучата ў Гродзенскай вобласці народнага арнаменту. Гэтыя спробы спачатку не мелі поспеху.

Аднак настойлівае, клопатлівае работа ткачых — калгасніц сельгасарцель імя Вышынскага Гродзенскага раёна, саспёр Лявоневіч і металіста абласнога Дома народнай творчасці Ф. Шунейкі, дала, нарэшце, добрыя вынікі. У 1950 годзе імі ўпершыню быў памайстэрску вытканы дыяна з адлюстраваннем на ім вобразу Іосіфа Вісарыявіча Сталіна. Гэтая работа атрымала на рэспубліканскай выстаўцы 1950 года першую прэмію і павяла пачатак тэматычнаму ткацтву на Гродзеншчыне.

Услед за гэтай работай у 1951 годзе мастак Ф. Шунейка ў творчым супрацоўніцтве з ткачыхай Марыяй Рыбачок і сёстрамі Лежэвіч стварылі найбольш дасканалы творы мастацтва народнага ткацтва — партреты В. І. Леніна і І. В. Сталіна памерам 4 метры 20 сантыметраў у вышыню і 3 метры ў шырыню.

Цяжкасць работы над гэтымі творамі заключалася ў тым, што малючак ішоў нізям і яго можна было кантраляваць толькі праз адлюстраванне ў люстэрку. Гэты недахоп быў выпраўлены пры выкананні партрэта І. В. Сталіна і габелена «Сталін — наш сцяг» шляхам дабаўлення далатковай традыцыйнай ніцельніцы і рэканструкцыі станка.

Ткацтва з'яўляецца вельмі складаным відам творчасці. Але стваральнікі габелена пераадолелі ўсе цяжкасці і стварылі высокамастацкі твор.

Каб уявіць грандыёзнасць гэтай работы, дастаткова заўважыць, што толькі на адну аснову і ўток было затрачана 120 тысяч метраў катушчатых і 50 кілаграмаў шарцыяных ніткаў. Вага габелена — 83 кг 300 гр, памер — 4x6 метраў.

Немагчыма перадаць таго глыбокага хвалявання, якое ахапіла нас пасля прагляду выстаўкі. Нельга без цяжкага захвалення глядзець на цудоўна выкананы габелен «Сталін — наш сцяг». У ім асабліва выдзяляе ірадыянасць адлюстравання нашай рэалістнасці, яркасць фарбаў, дэталёвая ад-

зелка гэтага вялікага мастацкага палатна», — гэты запіс, зроблены ў кніжце водгукаў, з'яўляецца зусім правільнай адзінай вялікага твора.

На выстаўцы ёсць таксама і іншыя цікавыя работы. Сярод іх — работы выпальванням на дрэву, копіі з карціны мастака В. Серова «Хадзілі ў В. І. Леніна», партрэт таварыша І. В. Сталіна, копіі з карціны мастака В. Я. Краўчанкі «Горкі на Волзе», памайстэрску выкананыя электрамандэрам Гродзенскага камбіната будматэрыялаў А. Ткачовам, і інш.

Тэме барацьбы за мір прысвечыў сваю работу рэзчык па дрэву калгасніц сельгасарцель «Парыжская Комуна» П. Бык, які стварыў гаральф «За мір» і скульптуру «Свету — мір».

Большасць работ выстаўкі прысвечана вялікім правядарам чалавецтва В. І. Леніну і І. В. Сталіну.

У творах майстроў народнай творчасці шырока адлюстравана актуальная тема сучаснасці, тема барацьбы за мір.

Абласная выстаўка даламагла выдзяліць многа новых таленавітых майстроў народнай творчасці.

На фота: габелен «Сталін — наш сцяг», надрыхтаваны для выстаўкі народнай творчасці на дэкадзе беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

М. КОЛАС, М. БЕРКОВІЧ.

Дэкада беларускай літаратуры і мастацтва выклікала значную актыўнасць майстроў народнай творчасці.

Прафесійныя і пачынаючыя мастакі, майстры народнага прыкладнага мастацтва Магілёўшчыны старанна рыхтаваліся да раённых выставак, прысвечаных дэкадзе.

Гэтыя выстаўкі адбыліся ў вобласці на працягу верасня — кастрычніка. Асабліва паспяхова прайшлі выстаўкі ў Дрыбінскім, Касцюковіцкім, Крычаўскім, Бялыніцкім і Шклоўскім раёнах. Выстаўку ў невялікім раённым цэнтры Дрыбін за 7 дзён наведала 4.000 чалавек. Прыязджалі экскурсіі з аддаленых калгасаў раёна.

Больш 1.000 работ жывалісці, графікі, скульптуры, рэзбы па дрэву, мазаікі, мастацкай вышыўкі, ткацтва, інкрустацыі і мастацкай фатаграфіі былі прадстаўлены ў абласную камісію. Каля 500 з іх экспаніраваліся на абласной выстаўцы.

Наведвальнікі асабліва зацікавіліся вялікай карцінай-вышыўкай «Сталін — гэта мір», таленавіта і з вялікай любоўю выкананай вучнямі Чаускай рускай сярэдняй школы.

У цэнтры аўальнай вышыўкай рамкі — партрэт таварыша Сталіна на блакітнашым фоне; знізу — рамка, акаймаваная гірляндай з кветкаў. У самым нізе карціны, на пунсавой істужцы, вышыта: «Сталін — гэта мір». На фоне — Спаская вежа Крэма з пяціканцовай рубінавай зоркай і праменні, што разыходзяцца ад яе па ўсім выліку палатну карціны. Кампазіцыя карціны добра задумана і таленавіта, з майстэрствам выканана.

Работы па мастацкай вышыўцы сведчаць аб творчым росце майстроў, якія працуюць у гэтым жанры народнай мастацкай творчасці. Работы, якія экспаніраваліся на выстаўцы, пераканальна паказваюць, што вышыўка становіцца мастацтвам, зольным вырашаць складаныя творчыя задачы.

На выстаўцы многа партрэтаў — Максіма Горькага, Вадзіміра Маякоўскага, Аляксандра Пушкіна.

Вышаванцы Чаускага дзіцячага дома вышылі «Абрус міру».

Захапленне наведвальнікаў выстаўкі выклікала ваза «Багадзі» і «Лароў міру». Ларон і вазу зрабіў калектыў выхаванцаў Чаускага дзіцячага дома, які працуе пад кіраўніцтвам зольнага майстра і мастака Г. Самойлава.

З твораў жывалісці звартае на сябе ўвагу карціна мастака-аматара І. Мігуліна «Зноў жыццё»... Зімова раіцца. Толькі што выпал снег. Дарога ў лесе... Асветлены ранішнім сонцам, па дарозе кроць і школьнікі. Каля дарогі ляжыць, занесены снегам, разбіты фамісцкі танк. Ворыт разбіты і не вернецца больш. Упершыню пасля доўгага перапынку ў вучоўе шчаслівага савецкага дзеці сяміяшча ў родную школу.

Каля сотні экспанатаў адабрана для выстаўкі народнай творчасці на дэкадзе беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве.

Б. БАРАБАНАУ, дырэктар абласнога Дома народнай творчасці.

Пасля заканчэння дзённай змены ў памяшканні бібліятэкі ГЭС «Дружба народаў» стала асабліва людна. Будаўнікі ажыўлена гаварылі паміж сабой аб справах на будаўніцтве, абмяшлялі думкамі аб прачытаных кнігах. Бібліятэкар Надзежда Малаткова, прымаючы ў дзённыя гадзіны, запітала:

— Яку-б вы хацелі прачытаць яшчэ? — Калі ёсць, я вазьму раман С. Бабаўскага «Святло над зямлёй». На гэтай кніжцы ў нас учора спрэчка адбылася.

Ёсць вельмі многа агульнага паміж падзеямі, аб якіх раскажаў у сваім творы пісьменнік, і справамі, што адбываюцца тут, на беразе Дрысвяткага возера. Справа героя рамана з'яўляецца яркім прыкладам для будаўнікоў. Бібліятэкар раскажала пра гэта сакратару камсамольскай арганізацыі. Выраслі і прасвецці канферэнцыю чытачоў па кнігах «Кавалер Залатоў Звязды» і «Святло над зямлёй».

Больш за месяц рыхтаваліся чытачы бібліятэкі да літаратурнага дыскусію.

Канферэнцыю прызначалі на надзею, каб усе будаўнікі, акрамя тых, што працавалі ў начную змену, змаглі прыняць у ёй удзел. З дэкадам выступіла бібліятэкар Надзежда Малаткова.

Пачаліся спрэчкі. Слова барэ сакратар Дрысвятскай тэрытарыяльнай партыйнай арганізацыі тав. Корыбава.

— Нельга тут не параўнаць падзеі, што адбываюцца ў рамане С. Бабаўскага, з тымі, што адбываюцца ў нашай вёсцы. Следуючы прыкладу перадавачы, нашы калгаснікі вырашылі выкарыстаць энергію возера Дрысвятка для ўмацавання і пашырэння арцельнай гаспадаркі. Нашы ГЭС невзначайна. Яе будуць калгасі трох брацкіх рэспублік. Згуртаваныя пашырэння сталінскай дружбы, калгаснікі беларускіх, літоўскіх і латывійскіх калгасаў уводзяць магучую электрастанцыю.

Няма сумнення ў тым, што на кожнага нашага калгасніка зрабілі ўдзельнае вобраза Кандрацэва, Тутарынава, Рагуліна і іншых герояў.

Выступае Васіль Новікаў, які працуе на будоўлі электрамандэра. У яго руках розныя нацаткі, у кнізе ў некалькіх месцах відаць закладкі.

— Як электрамандэр, я асабіста прымаю ўдзел у электрыфікацыі вёскі, і вельмі радасна мне, што падзеі, якія апісвае Бабаўскі, — не фантазія, гэта — будні савецкіх людзей.

Чытачы кнігі Бабаўскага, мімаходзі думалі аб росце нашых людзей. Тутарынаў становіцца важным кубанскага сьцяга таво, што ён выказвае імкненні і вострой перадавога сямейства. У тым, што ён робіць правільна, не цяжка пераканацца, калі пагутарыць з калгаснікамі ходоў тут, у Дрысвятках. Яны лічаць, што ГЭС «Дружба народаў» патрэбна ім галоўным чынам для механізацыі сельгасгаспадарчых работ. Са збудаваннем яе не заканч-

ваецца, а толькі пачынаецца электрыфікацыя калгаса.

Абмярхоўваючы кнігі Бабаўскага, і хацелі адзначыць, што нам трэба вельмі многае пераняць у Тутарынава, Рагуліна і другіх кубанскіх наватараў. Тутарынаў — умелы арганізатар. Будуючы ГЭС, ён прымае меры, каб з першага дня яе эксплуатацыі ўся энергія выкарыстоўвалася на 100 працэнтаў. А ці робіць мы ўсе неабходнае для гэтага? Не. Удзяць, ды прыкладу, надрыхтоўку кадры маторыстаў, правядуку ліній, выбіраць і ўстаўку матораў. Усё гэта адстае ад тэмпу будаўніцтва. І калі мы зараз не прымем неабходных захадаў, каб выпярці гэта становішча, справа электрыфікацыі калгасаў можа зацягнуцца.

На трыбуне — старшыня калгаса імя Малатова тав. Савічаў. У яго рука вялікая кніга. Ён паказвае яе прысутным і гаворыць:

— Гэтую кнігу нашы калгаснікі чытаць «Святло над нашым калгасам». Гэтая кніга — выдатна складзены план комплекснай электрыфікацыі нашай калгаснай гаспадаркі. Цэлая кніга! Ажыццяўленне гэтага плана пераўтвораць нашу жывіць, рушыць наперад калгасную вытворчасць. У гэтай кнізе прадугледжана поўная механізацыя працёмкіх работ у жылгаспадарцы і палязаватве. Прыгатаванне вармы, падача вады, пашне жывёны будзе аўтаматызавана. Электрычнасць будзе выкарыстоўвацца на будаўніцтве трамдаскіх памышканіяў.

Слова прадстаўляецца калгасніку сельгасарцель імя Малатова тав. Кавалеву. Ён кажа, што ён прымае ўдзел у будоўлі электрамандэра. Але наступнае слова ён кажа: «Тав. Новікаў».

— Я вось слухаў, пра што гаворыцца тут выступаючы, і падумаў, як добра звязана ў нас літаратура з жыццём. Добрую кнігу таксама цяжка адлучыць ад падзеі, што адбываюцца навокал, як чалавек ад шчасця. І таму людзі, што выступаюць тут, спалучаюць думкі аб кнізе з расказамі аб сваім жыцці. Возьмем, напрыклад, Рагуліна — старшыню калгаса. Героя Соцыялістычнай Працы. Паглядзіце, як жывуць у яго калгасе людзі! Яны жывуць заможна! А чаму? Таму, што Рагулін у сваёй рабоце цвёрда кіруецца сталінскім Статутам сельгасарцель. Ён першы забяў у сабе электрастанцыю, электрамандэраў, электравары.

І нам вельмі хочацца, каб гэта заставі Пачаў ім праймацца — ў дружнай зям будзе ГЭС «Дружба народаў».

Абмеркаванне рамана ідзе бурна, ажыўлена. Выступаюць калгаснікі, будаўнікі, механізатары. І іх размова аб выдатных кнігах паступова пераходзіць у размову аб сваім шчаслівым жыцці, дружбе народаў і будаўніцтве... Так кніга становіцца ў нашай краіне памочнікам у працы, даруччыкам у жыцці.

С. КРЫНЧЫВЫ.

Самадзейны цымбальны аркестр

У Беларускім тэатры оперы і балета ішоў святочны канцэрт, прысвечаны 35-й гадавіне Вялікага Кастрычніка. Выступалі лепшыя артысты, спевакі, танцы рэспублікі. І вось выдучы аб'явіў:

— «Беларуская кадрыль»... Выконвае цымбальны аркестр калгаса імя Малатова Сморгонскага раёна.

Цымбалісты занялі месцы. У нішні палілася мілагучная мелодыя тапца. Аркестр і танцы выконвалі яго асабліва добра, заахджана, з удзімам. Яны ўпершыню выступалі перад мінскім глядачом. Яшчэ ле сцілі заключныя акорды і не паспеў сшытацца танец, як у зале раздаліся дружныя воплескі — глядачы ўзнагароджвалі выканаўцаў за майстэрскую ігру.

Цэла і радасна стала на душы ў цымбалістаў. Простыя сцяпане-калгаснікі, былі беднякі, аматары-музыканты, выступалі перад працоўнымі стаіцы рэспублікі. А было-ж інакш, былі часы нягод і смутку. Старыны цымбаліст аркестра Іван Осіпавіч Пастарнак прыпамінае недалёкае мінулае. Пры паискай Польшчы не было магчымасці для развіцця беларускай музычнай культуры. Шахта не лічыла цымбалы за музычны інструмент — гэта, моў, музыка «мужыцкая». Але сэрца Івана Пастарнака імкнулася да музыкі. Ён сам змайстраваў цымбалы і на вечарах сіха іграў песні. Збіраліся такія-ж беднякі-судзі. Сядзелі, слухалі цымбалы, жарылі аб лепшым жыцці...

І такое жыццё наступіла. Сцяпане вёскі Шутаўчы дружна пайшлі ў калгас. Над сонцам Сталінскай Камітэцкай раскрасіліся ўсе магчымасці для росквіту культуры. І волькі талентаў выявілася ў адным толькі калгасе імя Малатова!

Хутка навуціліся іграць на цымбалах і на іншых інструментах браты «Канстанцін і Іван Камінскі, Мадэст Кабак, Віктар Салач з сямям Змітрам. Аматыры самі зрабілі цымбалы. Над калгаснымі Шутаўчычымі звынілі песні радасці і шчасця. І лепшыя песні — пра таво, хто вырастаў народ ад жаброты і цемры, хто адкрыў яму да-

рогу ў светлае жыццё, — пра любімага Сталіна.

Летам, калі наступаў вечар, па ўсёй вёсцы гучэла музыка. У адзін з такіх вечараў Уладзімір Нівалавіч Жабінскі жартам зазначыў:

— Таварышы! Дык нас-жа цымбальны аркестр.

— А праўда, — пачуліся галасы. — У вёсцы валя двух дзесяткаў музыкантаў, а мо' і больш зноўдзецца. Спраўдны аркестр.

Пагутарылі і рашылі стварыць калгасны цымбальны аркестр і выступіць перад калгаснікамі. На дапамогу прыйшлі раённыя і абласныя арганізацыі. Даламатлі інструменты, музычная літаратура! Звышходзі ў калгасе і самадзейны мастацкі кіраўнік — Уладзімір Жабінскі, загадчык хатчытальні.

Восенню мінулага года адбыўся першы канцэрт цымбальнага аркестра. Калгаснікі цэла суеталі яго выступленне. Паспех адкрылі казачыя музыканты. Яны сталі ішчэ настойлівай працаваць, удасканальваць сваё майстэрства. Аркестр стаў запрашаць на шмацікія канцэрты — спачатку ў калгасе Сморгонскага раёна, а потым — на раёнае і абласное сцяпане. І ўсюды ён карыстаўся поспехам. На матывах народных песень і танцаў аркестр стварыў новы танец «Беларуская кадрыль» (мастацкая апрацоўка мясцовых кампазітараў Дзяржгі і Хаціўскага).

У складзе аркестра 15 чалавек. Яго рэпертуар складаецца з беларускіх народных песень і танцаў, а таксама творы савецкіх кампазітараў. Цылер аркестр рыхтуецца да дэкады беларускай літаратуры і мастацтва ў Маскве. Разгучылі песні «Мы — беларусы», «Пайду, пайду, Ясю міма». Зараз разгучыцца «Крыжачок», «Шылька-Янка». У бліжэйшы час з новай праграмай аркестр выступіць у брагдэраў свайго калгаса, дзець некалькі канцэрты для працоўных Сморгоні і Маладзечна.

А. БАРАНОЎСКІ.

Калгасная акадэмія

А. ГЕЙДЭКА

У Казіміраўскай МТС ішла нарада бригадараў трактарных бригад і аграномаў. Лізія Манкевіч слухала, здаецца, уважліва, але па яе ўсхваляванасці відав было, што яе думкі дзесьці далёка. У перапынку яна надышла да дырэктара.

— Іван Рыгоравіч! Заўтра ў мяне заняткі на трохгадовых курсах. Хацелася-б равай дамоу.

— Што-ж ты спачатку не сказала? Для гэтай справы можаш ехаць зараз-жа, — адказаў дырэктар стацімі і выклікаў шафера.

— Адвезеш Лізію Сяргееўну ў горад!

— У мяне адны і тры-ж слухачы трэці год. — сказала нам па дарозе тав. Манкевіч. — я прывыкла да іх і яны да мяне. Здаецца, чаго-б мне хвалявацца? Але ў мяне на сэрцы неспакойна. Выраслі людзі ў калгасе. Кожны адразу заўважыць, калі што не так поўна раскажаш. Яны-ж вясною будуць майстрамі палязаватва першага разраду!

Па дарозе дамоу Лізія Сяргееўна зачыла ў кішэ «Самодэю», у кніжцы д. каб дамажыцца, ці не прыбылі подыфіліямы, плакаты, карты. На курдыфіліямы і плакаты дамажыцца нельга...

У Валоках усе даўно таво сшытацца агенітыва. У асноўных чынах Шімірава, чыніскі, заўважана, пасля аўтра, пасля першай аўгусте быў аўгусте сшытацца агенітыва.

Вось за першым сталом, надіршы руково галаву, сядзіць бригадзір салова-гародняй бригады Пятро Нікалавіч Цітоў, малады мужыччына. Ужо волькі гадоў нахрэд ён збірае высокі ўраджай капусты, бурокаў, морквы, памітараў. Дзе-б ён іні сестры аграномаў — заўсёды ў яго зноўдзецца экое-бтэм. Пытанне: ці аб дотадзе малады

пакой Дома сельгасгаспадарчай культуры калгаса імя Сталіна.

Размясціўся ён у прасторнай хаце заагачыка жындэгадоўчай фермы — слухача заагачычнай групы Мадвей Манкевіча. Яго старая маці Ганна Кузьмінчына пілава сочыць за тым, каб усё, што паклалі выкладчыкі на палях, заўсёды ляжала на сваім месцы.

Зойдзецца сюды — і вы бачыце высокія сцяны пшаніцы, жыта, ячменю, аёса, прырачаныя майстрамі ўраджая. Вагу ўрагу прыцягнуць вялізныя каваны капусты, буйныя галовы бурокаў, бульба гатункаў «спрацоўная» і «аграмацічная», вышдзеным лаўраатам Сталінскай праёмі Альсмікам, і многа іншых экспанатаў. Знаёмства з усім гэтым багаццем паказавае, што тут напружана працуе творчая думка, што людзі імкнуча рабці так, як дыктуюць разумныя-правераныя практыкай і вопытам законы перадавой савецкай біялагічнай навуцы. І недарма аб сваім Доме сельгасгаспадарчай культуры хлеба-робы з вялікай цыпльней і гонарам гаворыць:

— Гэта наша калгасная акадэмія!

На першую лекцыю аграном Манкевіч прыйшла раней звычайнага. Надрыхтавала наглядныя дапаможнікі, экспанаты, дыяфіліямы. Хутка сабраліся слухачы курсаў: старшыня сельсавета, старшыня калгаса, бригадзіры, звеняныя, уочычкі, кладаўшчыкі, радыяны хлебарабы.

Пасля расказу звеняной у пакой патушылі электрычнае святло, і на невялікім экране пачаўся паказ дыяфіліяма «Дэдаўгунец». Слухачы курсаў не толькі павольна агрэтэхізму вырашчвання гэтай

саджанцаў, ці аб размяшчэнні култур у гароднін севазарапе.

Пятро Цітоў — адзін з тых слухачоў, якія не абмежоўваюцца падручнікам. Рыхтуецца да заняткаў, ён чытае творы Лавуаева, Вільямса, Лысенкі, Мічурніна. Да кніжных паляцаў яго хатняй бібліятэкі ляжыць пачоб з аграмацічнай літаратуры падручнікі жонкі — настаўніцы сямігоднай школы. Часта можна бачыць, як яны сядзяць разам за адным сталом і рыхтуюцца да заняткаў.

Манкевіч паглядзела на Цітова і падумала: «Вясною ён стане майстрам палязаватва, а восенню, напэўна, падаста ў сельгасгаспадарчую школу. Курсамі Пятро Нікалавіч не абмяжуецца. З яго выйдзе добры аграном».

Разам з Цітовым сядзіць Міхась Манкевіч, бригадзір-палязов. Ён сабраў у гэтым годзе пшаніцы і ячменю на 18—20 понтнераў з кожнага гектара. Бригадзір дружыць з агрэтэхікай. Вучыцца старанна і ўсё, што раіць аграном, прымае ў сваёй бригадзе.

— У гэтым годзе падвор'е ледзь усёй справы не савсалава, — успамінае бригадзір. — Калі-б паддаліся капрызам прыроды, нам-бы не здабравалі!

Гаварыцца калгаснікі добрым ураджам ільну, які вырасціла звеняная Клеапатра Вавулава. Сёння на занятках па тэме «Агрэхіка высокіх ураджай ільну» яна пасля лекцыі агранома надрабавіла раскажала, як уносілі ўгнаенне, рабілі падворку, як уносілі і ўбіралі ільн. І раскажа звеняной быў вельмі добрай ілюстрацыяй да лекцыі агранома.

Пасля расказу звеняной у пакой патушылі электрычнае святло, і на невялікім экране пачаўся паказ дыяфіліяма «Дэдаўгунец». Слухачы курсаў не толькі павольна агрэтэхізму вырашчвання гэтай

культуры, але і пазнаёмліся, як працуюць лепшыя льнаводцы краіны.

На лекцыі агранома прыходзяць не толькі ўсе двадцяткі слухачоў трэціа года навучанія, але і таво, што будуць займацца ў будучым годзе.

Колькі разоў зварталася да агранома кладаўшчык калгаса Вольга Юркова. Трэба праводзіць яравізацыю, пратручванне на сеныя — яна ідзе параіцца з Лізіяй Сяргееўнай. Зараз у кладовай усё насенне адсартавана і старанна захоўваецца.

Сяброўка Юрковай — уочычца трактарнай бригады Надзя Рачкоўская любіць кнігу. Яна з захаваннем вывучае палязаватва.

— Сёлетая, — раскажае яна, — мы будзем вывучаць работу машына-трактарнай стаяцы, арганізацыю працы ў сталяй трактарнай бригадзе. Гэта даламожа мне добра разабрацца ў дэталы работы механізатараў.

Энтузіязм, з якім узялася за вучобу Надзя, захапіў усю яе сямю. Займацца па курсу ходзіць яе маці Марыя Ісакаўна, член гародняй бригады, і яе брат Игор — маладзельчык Казіміраўскай МТС. Надзя Рачкоўская марыць вучыцца далей.

— Атрымаю званне майстра палязова, на працягу з год і падамся ў сельгасгаспадарчы тэхнікум.

Добрыя, светлыя мары!

... Пры ўваходзе ў Дом сельгасгаспадарчай культуры вёскі лозунг. Вялікімі літарамі старанна напісаны словы таварыша Сталіна: «Мы хочам зрабіць усіх рабочых і сялян культурнымі і адукаванымі, і мы зробім гэта з часам».

Гэты час ужо мастаў.

